



Afiș și program editate de teatru



Lugoj :

## Un teatru popular cu tradiție

Teatrul popular din Lugoj are o carte de vizită impresionantă : distincții la toate competițiile artistice la care a participat — la loc de cinste, premiile întâi și titlurile de laureat la primele două ediții ale Festivalului național „Cintarea României”, diploma de onoare a Festivalului jubiliar „Jirasek” din Cehoslovacia, diplomă de merit în turneele efectuate în Iugoslavia etc., etc. Pe frontispiciul său se află și o înaltă decorație, Ordinul „Meritul cultural” cl. I, acordat de Consiliul de Stat. Puține colective artistice se pot mindri cu un asemenea palmares. La toate acestea se adaugă recunoașterea plină de simpatie pe care i-o acordă publicul lugojan.

Cei ce fac astăzi faima Teatrului popular continuă, cu demnitate și perseverență, o tradiție : mișcare teatrală există la Lugoj încă din veacul trecut. Împreună cu directorul teatrului, profesorul GHEORGHE LUCHEȘCU, am refăcut, pe baza documentelor, istoria teatrului de amatori din oraș. Ea începe la 10 mai 1841, cu spectacolul realizat de elevii români de la gimnaziul local. În ianuarie și februarie 1847, pe scena teatrului, construit în 1835, sînt prezentate spectacole în limba română cu piesele **Pădurea Sibiului** și **Preciossa**. Începînd din deceniul al șaptelea al secolului trecut, la Lugoj își desfășoară activitatea trupa lui G. A. Petculescu, care prezintă și piese ale lui Vasile Alecsandri.

Odată cu începutul secolului al XX-lea, ia ființă Societatea pentru fond de teatru românesc. După primul război mondial, „Asociațiunea română de teatru **Thalia**” desfășoară o activitate deosebit de rodnică, alături pe linia organizării de spectacole ale artiștilor amatori, cât și în ce privește creația dramatică originală. În decurs de zece ani, Asociațiunea a tipărit, în colecții proprii, aproape trei sute de piese într-un act. În acest timp, s-au jucat piesele **Năpasta** de Caragiale, **Nuntă țărănească** și **Arvinte și Pepelea** de Alecsandri, **Mitică Popescu** de Camil Petrescu și multe alte opere din dramaturgia românească.

În viața spirituală a orașului, Teatrul popular este o prezență activă. În ultimii ani, au fost reprezentate piesele **Montserrat** de Emmanuel Roblès, **Omul care a văzut moartea** de Victor Eftimiu, **Doamna ministru** de Branislav Nușici, **Epozeții invizibili** de Silvia Andreescu și Theodor Mănescu, **Sosesc deseară** de Tudor Mușatescu, **Focurile** de Magda Isanos și Eusebiu Camilar, **Precupeța** de G. Ostafi, **Broadway-melody 1492** de Jura Soyfer. **Să nu-ți faci prăvălie cu scară** de Eugen Barbu, **Ultima oră** de Mihail Sebastian, **Siciliana** și **Adam și Eva** de Aurel Baranga, **Mi se pare romantic** de Radu Coșășu, **Mătrăguna** de Niccolò Machiavelli, **Passacaglia** de Titus Popovici.

La prima ediție a Festivalului Național „Cîntarea României”, artiștii amatori din Lugoj au prezentat **Un om, o scenă și un steag** de Dan Radu Ionescu, regizor timișorean. Autor, regizor și scenograf, Dan Radu Ionescu a realizat o emoționantă evocare a figurii lui George Augustin Petculescu, întemeietor al primului teatru în limba română pe aceste meleaguri. La cea de-a doua ediție a aceluiași Festival, în 1979, Teatrul popular a prezentat **Acolo, la marginea țării în '44**, în regia lui Horia Ionescu, obținînd al doilea titlu de laureat și premiul întâi pe țară, iar actorul amator Ioan Schäffer a fost distins pentru interpretare.

În stagiunea 1980—1981, artiștii amatori lugojeni oferă publicului spectacole de ținută: **Stafeta nevăzută** de Paul Everac (regia, Dan Radu Ionescu), **Nevestele vesele din Windsor** de Shakespeare, și **Mielul turbat** de Aurel Baranga. Totodată, ei se pregătesc pentru cea de-a treia ediție a Festivalului Național „Cîntarea României”. „**Cele două titluri de laureat, ca și recunoașterea activității noastre de către public și specialiști, ne stimulează și ne obligă la meru mai mult** — ne spune directorul teatrului, prof. Gh. Luchescu. **Pentru «Cîntarea României», pregătim spectacolul cu piesa Un loc pe terasă de Mihai Ispirescu, în regia lui Horia Ionescu și scenografia lui Dan Radu Ionescu. Un loc pe terasă este o comedie satirică ce-și propune să dezbătă probleme de etică deosebit de importante în perioada actuală.**”

Cel mai tânăr actor din echipă are 21 de ani, iar cel mai vîrstnic, 81; unii activează de peste trei decenii, alții au venit în acest an. Îi vom numi, în ordine alfabetică: George Angelescu — metodist la Casa de Cultură „Ion Vidu”; Elena Anghel — telefonistă; Maria Bacău — profesoară; Angelica Barbu — oficianță P.T.T.R.; Constantin Bălan — tehnician; Nicolae Bălțeanu — cofetar; Victor Brinda — chimist; Horia Brudiu — economist; Ioan Cojocar — folclorist; Florin Ernescu — profesor; Fădor Dragoș — lăcătuș; Eugen Gangan — ceferist; Vasile Gangan — pensionar; Lucreția Ghiura — educatoare; Constantin Ilie — economist; Ovidiu Lăzărescu — medic; Jana Lucaci — casnică; Zeno Maghețiu — profesor; Ivan Maleta — mecanic; Iosif Netzer — electrician; Dumitru Popescu — economist; Ioan Schäffer — textilist; Val Sprinceană — instructor la Casa de Cultură; Iarmila Șincovici — funcționară; Alexandru Virdaru — tehnician; Sabina Zotica — profesoară.

Pe toți i-am văzut jucînd și i-am aplaudat; cu unii dintre ei, am stat mai mult de vorbă. Val Sprinceană este cel mai

vechi în echipă. „**La finala primei ediții a Festivalului Național «Cîntarea României», în vara lui 1977, am trăit cele mai frumoase clipe din viața mea de artist amator: mai întâi, pentru că spectacolul în care jucam a obținut premiul cel mare; apoi, pentru că împlineam trei decenii de activitate închinată scenei, cu cel de-al o sută-lea rol interpretat de mine**” — spune el.

În trupă sînt doi actori cu numele Gangan — Vasile, de 81 de ani, și Eugen, fiul său, de 50. De peste trei decenii, tatăl și fiul sînt animatori ai vieții teatrale lugojene: joacă, fac regie, scriu texte, îndrumă și ajută pe alții. Eugen Gangan este și profesor la Școala populară de artă. „**Ce proiecte aveți?**” — l-am întrebat. „**Multe — mi-a răspuns — și toate privesc teatrul; unul îl voi realiza curînd, ceea ce-mi va aduce o mare bucurie: în trupa Teatrului popular va intra cel de-al treilea Gangan, fiul meu Marius, electronist la Întreprinderea de utilaje pentru ridicat și transport. Are 21 de ani, a urmat doi ani cursurile Școlii populare de artă și în prezent joacă teatru în echipa de la C.F.R., pe care o îndrumă bunicul său, Vasile. Curînd va fi pregătit să joace și pe scena teatrului nostru popular!**”

În ultimul deceniu la Teatrul popular din Lugoj au luat ființă secțiile germană și maghiară. Maturitatea artistică la care au ajuns artiștii amatori care joacă în limbile germană și maghiară, ținuta spectacolelor pe care le realizează, le asigură mari șanse în competiția care are loc în cea de-a treia ediție a Festivalului „Cîntarea României”. Secția germană, condusă de prof. Ștefan Morwick, pregătește spectacolul cu piesa **Dragoste în patru anotimpuri** de Horst Strasser, actor al Teatrului German de Stat din Timișoara, care-și exercită paralel și atribuțiile de regizor și îndrumător artistic. Actorii secției germane — printre care Klara Ispravnicu, Hans Segedy, Magdalena Segedy, Roland Sigmund — nutresc aceleași dorințe, de a-și vedea talentul și munca incununate de succes. La rîndul său, secția maghiară, condusă de prof. Maria Benczô, pune în scenă piesa **Martorul** de Fülöp Károly, în regia lui Lajos Makra, actor la Teatrul Maghiar de Stat din Timișoara. Atît în propriu cît și la figurat, artiștii amatori ai secției maghiare sînt în... familie: soții Maria și Lajos Benczô, Ildiko și Koloman Gergely, Eva și Szoni Vincze constituie nucleul acestei echipe.

Și pe planul activității teatrale de amatori, românii, germanii și maghiarii din Lugoj trăiesc în bună înțelegere și frățietate, alcătuiind un colectiv harnic și armonios.

S. V.